

OBJAŚNIENIA, KLASYFIKACJE I OZNACZENIA KODOWE DO WYPEŁNIENIA STATYSTYCZNEJ KARTY WYPADKU (Z-KW)

A. Objasnienia podstawowych pojęć

Stosownie do art. 3 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. Nr 199, poz. 1673, z późn. zm.):

- 1) **za wypadek przy pracy** uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:
  - a) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych,
  - b) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia,
  - c) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy;
- 2) **na równi z wypadkiem przy pracy**, w zakresie uprawnień do świadczeń określonych w ustawie, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:
  - a) w czasie podróży służbowej w okolicznościach innych niż określone w pkt 1, chyba że wypadek spowodowany został postępowaniem pracownika, które nie pozostaje w związku z wykonywaniem powierzonych mu zadań,
  - b) podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony,
  - c) przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe;
- 3) **za wypadek przy pracy uważa się również** nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego z danego tytułu podczas:
  - a) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe,
  - b) wykonywania odpłatnie pracy na podstawie skierowania do pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania,
  - c) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie,
  - d) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej,
  - e) odbywania szkolenia, stażu lub przygotowania zawodowego w miejscu pracy przez osobę pobierającą stypendium w okresie odbywania tego szkolenia, stażu lub przygotowania zawodowego w miejscu pracy na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy lub przez inny podmiot kierujący,
  - f) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni w rozumieniu przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych, pracy na rzecz tych spółdzielni,
  - g) wykonywania pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia,
  - h) współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia,
  - i) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem działalności pozarolniczej w rozumieniu przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych,
  - j) wykonywania zwykłych czynności związanych ze współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej w rozumieniu przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych,
  - k) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi,
  - l) odbywania służby zastępczej,
  - m) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium,
  - n) wykonywania pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowa taka została zawarta z pracodawcą, z którym osoba pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje ona pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy,
  - o) pełnienia przez funkcjonariusza celnego obowiązków służbowych;

- 4) **za śmiertelny wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć w okresie nieprzekraczającym 6 miesięcy od dnia wypadku;
- 5) **za ciężki wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, takie jak: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności rozrodczej lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, całkowita lub częściowa niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe, istotne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała;
- 6) **za zbiorowy wypadek przy pracy** uważa się wypadek, któremu w wyniku tego samego zdarzenia uległy co najmniej dwie osoby.

B. Objaśnienia do wypełniania statystycznej karty wypadku

Liczba pracujących (bez przeliczenia na pełny etat) – oznaczenia kodowe (pozycja B części adresowej formularza)

Pracujący są to osoby wykonujące pracę przynoszącą im zarobek lub dochód. Do pracujących, w części dotyczącej badania wypadków przy pracy (pozycja A), zalicza się wszystkich pracujących wg stanu w dniu zaistnienia zdarzenia, bez względu na to, czy osoby te pracują również w innych jednostkach sprawozdawczych (bez osób pracujących na podstawie umowy zlecenia), a mianowicie:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (tj. umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania) łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo;
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek:
  - a) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin) jednostek prowadzących działalność gospodarczą (z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce),
  - b) osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) agentów pracujących na podstawie umów agencyjnych i umów na warunkach zlecenia (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 4) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej i członków spółdzielni kółek rolniczych;
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

Liczba pracujących	Kod
1 pracujący (osoba samozatrudniająca się, bez pracowników)	0
2-9 pracujących (bez przeliczenia na pełny etat)	1
10-49 pracujących (bez przeliczenia na pełny etat)	2
50-249 pracujących (bez przeliczenia na pełny etat)	3
250-499 pracujących (bez przeliczenia na pełny etat)	4
500 lub więcej pracujących (bez przeliczenia na pełny etat)	5
Nieznana liczba pracujących	9

Miejscowość (gmina), na terenie której znajduje się jednostka (pytanie X1)

W polu tym należy podać nazwę miejscowości (gminy), natomiast kod (7-cyfrowy) dla tej miejscowości zostanie uzupełniony przez urząd statystyczny (podobnie jak w pytaniu 15).

Rodzaj działalności wg Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (pytanie X2)

W polu tym należy podać nazwę rodzaju wykonywanej działalności przez jednostkę, która jest faktycznym miejscem pracy poszkodowanego (np. oddział, filia, sklep, magazyn), natomiast kod (5-cyfrowy) dla tej działalności zostanie uzupełniony przez urząd statystyczny.

Forma własności (FW) – klasyfikacja i oznaczenia kodowe (pytanie X3)

Forma własności	Kod
SEKTOR PUBLICZNY	
Własność Skarbu Państwa	111
Własność państwowych osób prawnych	112
Własność samorządowa	113
Własność mieszana w sektorze publicznym	
Własność mieszana w sektorze publicznym z przewagą własności Skarbu Państwa	121
Własność mieszana w sektorze publicznym z przewagą własności państwowych osób prawnych	122
Własność mieszana w sektorze publicznym z przewagą własności samorządowej	123
Własność mieszana w sektorze publicznym z brakiem przewagi któregośkolwiek rodzaju własności publicznej	127
Własność mieszana między sektorami z przewagą własności sektora publicznego	
Własność mieszana między sektorami z przewagą własności sektora publicznego, w tym z przewagą własności Skarbu Państwa	131
Własność mieszana między sektorami z przewagą własności sektora publicznego, w tym z przewagą własności państwowych osób prawnych	132
Własność mieszana między sektorami z przewagą własności sektora publicznego, w tym z przewagą własności samorządowej	133
Własność mieszana między sektorami z przewagą własności sektora publicznego z brakiem przewagi któregośkolwiek rodzaju własności publicznej	137
SEKTOR PRYWATNY	
Własność krajowych osób fizycznych	214
Własność prywatna krajowa pozostała	215
Własność zagraniczna	216
Własność mieszana w sektorze prywatnym	
Własność mieszana w sektorze prywatnym z przewagą własności krajowych osób fizycznych	224
Własność mieszana w sektorze prywatnym z przewagą własności prywatnej krajowej pozostałej	225
Własność mieszana w sektorze prywatnym z przewagą własności zagranicznej	226
Własność mieszana w sektorze prywatnym z brakiem przewagi któregośkolwiek rodzaju własności prywatnej	227
Własność mieszana między sektorami z przewagą własności sektora prywatnego	
Własność mieszana między sektorami z przewagą własności sektora prywatnego, w tym z przewagą własności krajowych osób fizycznych	234
Własność mieszana między sektorami z przewagą własności sektora prywatnego, w tym z przewagą własności prywatnej krajowej pozostałej	235
Własność mieszana między sektorami z przewagą własności sektora prywatnego, w tym z przewagą własności zagranicznej	236
Własność mieszana między sektorami z przewagą własności sektora prywatnego z brakiem przewagi któregośkolwiek rodzaju własności prywatnej	237

Forma własności (cd.)	Kod
BRAK PRZEWAGI SEKTOROWEJ	
Własność mieszana między sektorami z takim samym udziałem własności sektora publicznego i prywatnego z najwyższym udziałem własności Skarbu Państwa w kapitale ogółem	331
Własność mieszana między sektorami z takim samym udziałem własności sektora publicznego i prywatnego z najwyższym udziałem własności państwowych osób prawnych w kapitale ogółem	332
Własność mieszana między sektorami z takim samym udziałem własności sektora publicznego i prywatnego z najwyższym udziałem własności samorządowej w kapitale ogółem	333
Własność mieszana między sektorami z takim samym udziałem własności sektora publicznego i prywatnego z najwyższym udziałem własności krajowych osób fizycznych w kapitale ogółem	334
Własność mieszana między sektorami z takim samym udziałem własności sektora publicznego i prywatnego z najwyższym udziałem własności pozostałych krajowych jednostek prywatnych w kapitale ogółem	335
Własność mieszana między sektorami z takim samym udziałem własności sektora publicznego i prywatnego z najwyższym udziałem własności osób zagranicznych w kapitale ogółem	336
Własność mieszana między sektorami z takim samym udziałem własności sektora publicznego i prywatnego z brakiem przewagi któregośkolwiek rodzaju własności w kapitale ogółem	338

Obywatelstwo – klasyfikacja i oznaczenie kodowe (pytanie 03)

Obywatelstwo	Kod
Obywatelstwo nieznane	0
Obywatel kraju, w którym wypadek miał miejsce	1
Obywatel z kraju UE innego niż ten, w którym wypadek miał miejsce	2
Obywatel spoza krajów UE	3

Status zatrudnienia – klasyfikacja i oznaczenia kodowe (pytanie 04)

Status zatrudnienia	Kod
Nieznany status	000
Osoba samozatrudniająca się	100
Pracownik zatrudniony na czas nieokreślony, w pełnym wymiarze czasu pracy	311
Pracownik zatrudniony na czas nieokreślony, w niepełnym wymiarze czasu pracy	312
Pracownik zatrudniony na czas określony, w pełnym wymiarze czasu pracy	321
Pracownik zatrudniony na czas określony, w niepełnym wymiarze czasu pracy	322
Osoba współpracująca	400
Praktykant/uczeń	500
Inny status	900

Zawód wykonywany (pytanie 05)

Do końca 2010 r. zawód poszkodowanego należy podać, posługując się klasyfikacją zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz.U. Nr 265, poz. 2644, z późn. zm.). Od 1 stycznia 2011 r. należy posługiwać się klasyfikacją zawodów i specjalności wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz.U. Nr 82, poz. 537). Informację o zawodzie (specjalności) wykonywanym przez osoby poszkodowane w wypadkach przy pracy opisujemy pełnym kodem tego zawodu (specjalności), tj. **6 cyframi** oraz przypisanym do tego kodu **określeniem słownym**.

Rodzaj urazu – klasyfikacja i oznaczenia kodowe (pytanie 08)

Rodzaj urazu	Kod
Rodzaj urazu nieznanый lub nieokreślony	000
Rany i powierzchowne urazy	010
Złamania kości	020
Przemieszczenia, zwichnięcia, skręcenia i naderwania	030
Amputacje urazowe (utrata części ciała)	040
Urazy wewnętrzne	050
Oparzenia ogniem lub środkami chemicznymi, oparzenia wodą lub parą, odmrożenia	060
Zatrucia, zakażenia	070
Tonięcie, duszenie z powodu braku tlenu	080
Skutki dźwięków, wibracji i ciśnienia	090
Skutki ekstremalnych temperatur, oświetlenia oraz promieniowania (różne od odmrożenia)	100
Wstrząsy (ostra reakcja na stres, wstrząs urazowy)	110
Liczne urazy	120
Inny uraz	999

Umiejscowienie urazu – klasyfikacja i oznaczenia kodowe (pytanie 09)

Umiejscowienie urazu	Kod
Umiejscowienie urazu nieznanego lub nieokreślonego	00
Głowa	
Czaszka, mózg, z naczyniami krwionośnymi	11
Twarz	12
Oko, oczy	13
Ucho, uszy	14
Ząb, zęby	15
Głowa, liczne miejsca	18
Głowa, miejsca niewymienione lub nieznanego	19
Szyja wraz z kręgosłupem szyjnym	20
Grzbiet, łącznie z kręgosłupem	30
Tułów i organy wewnętrzne	
Żebra, łopatki	41
Organy wewnętrzne klatki piersiowej	42
Obszar miednicy i brzucha, wraz z organami wewnętrznymi	43
Tułów i organy wewnętrzne, liczne miejsca urazu	48
Tułów i organy wewnętrzne, miejsca niewymienione lub nieznanego	49

Umiejscowienie urazu (cd.)	Kod
Kończyny górne	
Bark wraz ze stawem barkowym	51
Ramię wraz z łokciem	52
Dłoń	53
Palec, palce	54
Nadgarstek	55
Kończyny górne, liczne miejsca urazu	58
Kończyny górne, miejsca niewymienione lub nieznanne	59
Kończyny dolne	
Biodro ze stawem biodrowym	61
Noga ze stawem kolanowym	62
Staw skokowy	63
Stopa	64
Palec, palce	65
Kończyny dolne, liczne miejsca urazu	68
Kończyny dolne, miejsca niewymienione lub nieznanne	69
Całe ciało i jego różne części	
Całe ciało	71
Liczne urazy części ciała	78
Inna część ciała	99

Szacunkowe straty materialne spowodowane wypadkiem (pytanie 14) to suma wartości uszkodzonych maszyn, urządzeń, narzędzi, surowców, wyrobów gotowych, budynków oraz ich wyposażenia itp.

Położenie geograficzne miejsca wypadku (pytanie 15). W polu tym należy podać nazwę miejscowości, na terenie której wydarzył się wypadek.

W przypadku miejscowości położonej na terenie kraju kod (7-cyfrowy) dla tej miejscowości zostanie uzupełniony przez urząd statystyczny zgodnie z identyfikatorami i nazwami jednostek podziału terytorialnego kraju, określonymi w załączniku nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia, stosowania i udostępniania krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju oraz związanych z tym obowiązków organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. Nr 157, poz. 1031, z późn. zm.), obowiązującego od dnia 1 stycznia 1999 r. Dla miejscowości położonej poza granicami kraju urząd statystyczny w miejsce kodu wpisze 7 razy „z” (symbol: zzzzzzz).

Miejsce powstania wypadku (pytanie 18) to miejsce, w którym przebywał poszkodowany w chwili wypadku (może to być zarówno pomieszczenie pracy, jak i inne miejsce).

Miejsce powstania wypadku – klasyfikacja i oznaczenia kodowe

Miejsce powstania wypadku	Kod
Brak danych	000
Miejsca produkcji przemysłowej	
Miejsce produkcji	011
Miejsce konserwacji i napraw	012
Miejsce magazynowania	013
Inne, niewymienione lub nieznanne miejsca w tej grupie	019

Miejsce powstania wypadku (cd.)	Kod
Teren budowy, kamieniołom, kopalnia odkrywkowa	
Teren budowy – obiekt w budowie	021
Teren budowy – obiekt rozbierany, burzony, remontowany	022
Kopalnia odkrywkowa, kamieniołom itp.	023
Teren budowy – pod ziemią	024
Teren budowy – na wodzie, ponad wodą	025
Teren budowy – w środowisku wysokiego ciśnienia	026
Inne, niewymienione lub nieznane tereny w tej grupie	029
Miejsca uprawy, hodowli, połowu ryb, lasy i tereny zielone	
Miejsce hodowli	031
Miejsce upraw ziemiopłodów	032
Miejsce upraw drzew i krzewów	033
Teren leśny	034
Miejsce hodowli i/lub połowu ryb, upraw wodnych itp.	035
Ogród, park, ogród botaniczny, ogród zoologiczny	036
Inne, niewymienione lub nieznane miejsca w tej grupie	039
Biura, placówki naukowe i szkoły, zakłady usługowe	
Biuro, biblioteka, sala konferencyjna itp.	041
Placówka naukowa, szkoła, przedszkole	042
Miejsce handlu	043
Zakład usługowy	044
Inne, niewymienione lub nieznane miejsca w tej grupie	049
Placówki ochrony zdrowia	050
Miejsca i środki komunikacji publicznej	
Tereny komunikacji publicznej (np. drogi, parkingi, poczekalnie itp.)	061
Środki transportu lądowego	062
Tereny związane z komunikacją publiczną, przeznaczone wyłącznie dla upoważnionego personelu (np. tory kolejowe, płyta lotniska itp.)	063
Inne, niewymienione lub nieznane miejsca i środki w tej grupie	069
Gospodarstwa domowe	
Mieszkanie, dom jednorodzinny	071
Inne, niewymienione lub nieznane miejsca w tej grupie	079
Obiekty sportowe	
Obiekty sportowe kryte	081
Obiekty sportowe odkryte	082
Inne, niewymienione lub nieznane obiekty w tej grupie	089
W powietrzu, na wysokości, wyłączając place budowy	
Na wysokości – na stałym poziomie (dach, taras itp.)	091
Na wysokości – pylon, maszt, zawieszona platforma itp.	092
W powietrzu – na pokładzie samolotu	093
Inne, niewymienione lub nieznane miejsca w tej grupie	099
Pod ziemią, wyłączając place budowy	
Pod ziemią – tunel	101
Pod ziemią – kopalnia	102
Pod ziemią – studzienki, kanały ściekowe	103
Inne, niewymienione lub nieznane miejsca w tej grupie	109
Na wodzie, ponad wodą, wyłączając place budowy	
Morze lub ocean – na pokładzie wszystkich rodzajów statków, platform itp.	111
Jezioro, rzeka, port – na pokładzie wszystkich rodzajów statków, platform itp.	112
Inne, niewymienione lub nieznane miejsca w tej grupie	119

Miejsce powstania wypadku (dok.)	Kod
W środowisku wysokiego ciśnienia, wyłączając place budowy	
W środowisku wysokiego ciśnienia – pod wodą (np. nurkowanie)	121
W środowisku wysokiego ciśnienia – komora	122
Inne, niewymienione lub nieznane miejsca w tej grupie	129
Inne miejsce	999

Proces pracy (pytanie 19) to podstawowy rodzaj pracy, wykonywanej przez poszkodowanego w czasie, kiedy wypadek miał miejsce.

Proces pracy – klasyfikacja i oznaczenia kodowe

Proces pracy	Kod
Brak informacji	00
Produkcja, przetwarzanie, magazynowanie	
Produkcja, przetwarzanie	11
Magazynowanie	12
Inne, niewymienione lub nieokreślone prace w tej grupie	19
Wydobycie i prace ziemne, prace budowlane	
Wydobycie i prace ziemne	21
Budowanie nowych budynków	22
Budowanie infrastruktury, np. dróg, mostów, tam, portów itp.	23
Przebudowywanie, naprawa, rozbudowywanie, konserwacja obiektów budowlanych i infrastruktury	24
Prace rozbiórkowe i wyburzeniowe	25
Inne, niewymienione lub nieokreślone prace w tej grupie	29
Uprawy rolne, warzywnictwo, ogrodnictwo, sadownictwo, leśnictwo, hodowla zwierząt, ryb	
Uprawa zbóż i inne uprawy rolne	31
Warzywnictwo, ogrodnictwo, sadownictwo	32
Chów i hodowla zwierząt	33
Prace związane z leśnictwem	34
Hodowla ryb, rybołówstwo	35
Inne, niewymienione lub nieokreślone prace w tej grupie	39
Usługi, praca umysłowa	
Usługi, opieka, pomoc dla społeczeństwa	41
Praca umysłowa – nauczanie, szkolenie, praca biurowa, organizowanie, zarządzanie	42
Działalność handlowa – kupowanie, sprzedawanie i usługi towarzyszące	43
Inne, niewymienione lub nieokreślone prace w tej grupie	49
Inne prace	
Przygotowywanie, instalowanie, montowanie, demontowanie, rozbieranie, itp.	51
Konserwacja, naprawa, regulacja itp.	52
Czyszczenie, sprząatanie – maszynowo lub ręcznie	53
Gospodarka odpadami, wywóz śmieci itp.	54
Monitorowanie, inspekcja – z zastosowaniem lub bez urządzeń monitorujących	55
Inne, niewymienione lub nieokreślone prace w tej grupie	59
Przemieszczanie się, sport, działalność artystyczna	
Przemieszczanie się, w tym środkami transportu	61
Sport, działalność artystyczna	62
Inne, niewymienione lub nieokreślone prace w tej grupie	69
Inny proces pracy	99

Rodzaj miejsca wypadku (pytanie 20) określa miejsce zdarzenia ze względu na lokalizację stanowiska pracy w zakładzie pracy lub poza nim.

Jednostka lokalna zakładu pracy jest to zorganizowana całość (zakład, oddział, filia itp.) położona w miejscu zidentyfikowanym odrębnym adresem, pod którym lub z którego jest prowadzona działalność co najmniej przez jedną osobę pracującą, przy czym:

- 1) zakłady samodzielnie bilansujące zlokalizowane pod jednym adresem są odrębnymi jednostkami lokalnymi;
- 2) objęte odrębną rejestracją prawną organizacyjne części podmiotów są jednostkami lokalnymi;
- 3) jednostki prowadzące działalność w zakresie transportu są jednostkami lokalnymi według miejsc, z których są wydawane polecenia lub jest organizowana praca;
- 4) jednostki prowadzące działalność w zakresie budownictwa są jednostkami lokalnymi według miejsc, w których są przyjmowane zlecenia na wykonawstwo robót budowlanych i pomocniczych albo są wykonywane prace zarządu, albo jest prowadzona organizacja pracy budowlanej i pomocniczej; place budów (miejsca realizacji poszczególnych budów) nie są jednostkami lokalnymi;
- 5) sprzedaż obwoźna, obnośna oraz punkt sprzedaży detalicznej bez stałej lokalizacji, jak również prowadzenie usług wyłącznie u klienta jest jedną jednostką lokalną w miejscu zamieszkania osoby fizycznej, miejscu siedziby osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej.

Rodzaj miejsca wypadku – klasyfikacja i oznaczenia kodowe

Ogólna charakterystyka miejsca wypadku	Kod
Nieokreślone miejsce wypadku	0
Miejsce w jednostce lokalnej zakładu pracy	1
Miejsce poza jednostką lokalną zakładu pracy	2
Inne miejsce wypadku	9

Czynność wykonywana przez poszkodowanego w chwili wypadku (pytanie 21) to czynność wykonywana przez poszkodowanego w sposób zamierzony, bezpośrednio przed wypadkiem.

Czynność wykonywana przez poszkodowanego w chwili wypadku - klasyfikacja i oznaczenia kodowe

Czynność wykonywana przez poszkodowanego w chwili wypadku	Kod
Brak informacji	00
Obsługiwanie maszyn	
Uruchamianie/zatrzymywanie maszyn	11
Podawanie/odbieranie materiałów, półwyrobów, wyrobów itp.	12
Nadzorowanie i inne czynności związane z pracą oraz przemieszczaniem się maszyny	13
Inne, niewymienione lub nieznane czynności w tej grupie	19
Prace narzędziami ręcznymi	
Prace narzędziami niezmechanizowanymi	21
Prace narzędziami zmechanizowanymi	22
Inne, niewymienione lub nieznane prace w tej grupie	29
Kierowanie/jazda środkami transportu/obsługa ruchomych maszyn i innych urządzeń	
Kierowanie środkami transportu lub obsługiwanie maszyn i innych urządzeń ruchomych, z własnym napędem	31
Kierowanie środkami transportu lub obsługiwanie maszyn i innych urządzeń ruchomych, bez napędu własnego	32
Jazda środkami transportu w roli pasażera	33
Inne, niewymienione lub nieznane czynności w tej grupie	39

Czynność wykonywana przez poszkodowanego w chwili wypadku (cd.)	Kod
Operowanie przedmiotami	
Branie do rąk, chwytanie, trzymanie, umieszczanie – w poziomie	41
Wiązanie, opasywanie/owijanie, odrywanie, rozpinanie/ rozwiązywanie, ściskanie, skręcanie/rozkrećanie połączeń śrubowych, wyginanie itp.	42
Mocowanie, zawieszanie, unoszenie itp.	43
Rzucanie, odrzucanie	44
Otwieranie lub zamykanie pudełka, paczki itp.	45
Wlewanie do, wypełnianie płynem, podlewanie, rozpylanie, wylewanie, wybieranie płynu itp.	46
Otwieranie lub zamykanie szuflady, drzwi itp.	47
Inne, niewymienione lub nieznane czynności w tej grupie	49
Transport ręczny	
Transport w pionie – podnoszenie, opuszczanie	51
Transport w poziomie – ciągnięcie, pchanie, toczenie	52
Przenoszenie	53
Inne, niewymienione lub nieznane czynności w tej grupie	59
Poruszanie się	
Chodzenie, bieganie, wchodzenie na, schodzenie z itp.	61
Wchodzenie do/wychodzenie z	62
Skakanie, podskakiwanie itp.	63
Czołganie, wspinanie się itp.	64
Wstawanie, siadanie	65
Pływanie, nurkowanie	66
Ruchy w miejscu, np. podczas mycia, ubierania/rozbierania się itp.	67
Inne, niewymienione lub nieznane czynności w tej grupie	69
Obecność	70
Inna czynność	99

Wydarzenie będące odchyleniem od stanu normalnego (pytanie 23) to wydarzenie niezgodne z właściwym przebiegiem procesu pracy, które wywołało wypadek.

Jeżeli wypadek nastąpił w wyniku szeregu następujących po sobie wydarzeń, to powinno zostać zarejestrowane ostatnie z tych wydarzeń.

Wydarzenie będące odchyleniem od stanu normalnego – klasyfikacja i oznaczenia kodowe

Wydarzenie będące odchyleniem od stanu normalnego	Kod
Brak informacji	00
Odchylenia związane z elektrycznością, wybuch, pożar	
Odchylenie związane z elektrycznością np. uszkodzenie wyposażenia – prowadzące do kontaktu pośredniego	11
Odchylenie związane z elektrycznością, np. uszkodzenie wyposażenia – prowadzące do kontaktu bezpośredniego	12
Wydobuch	13
Pożar, zapłon	14
Inne, niewymienione lub nieokreślone odchylenie w tej grupie	19
Wyrzut, wyciek, emisja substancji szkodliwych	
Wypadnięcie, wysypanie, wyrzut substancji w stanie stałym	21
Przelew, wyciek, sączenie się, przepływ, rozbryzgiwanie, rozpylanie płynów	22
Emisja par i gazów	23
Emisja pyłów, dymów, cząstek	24
Inne, niewymienione lub nieokreślone odchylenie w tej grupie	29

Wydarzenie będące odchyleniem od stanu normalnego (cd.)	Kod
Uszkodzenie, rozerwanie, pęknięcie, ześlizgnięcie, upadek, załamanie się czynnika materialnego	
Uszkodzenie materiału – na łączeniu, szwie	31
Uszkodzenie, rozerwanie – tworzące odłamki (drewna, szkła, metalu, kamienia, plastiku, inne)	32
Ześlizgnięcie się, upadek, załamanie się czynnika materialnego – upadek czynnika z góry (uderzenie uszkodzonego przez spadający z góry czynnik materialny)	33
Ześlizgnięcie się, upadek, załamanie się czynnika materialnego – do dołu (wciągnięcie uszkodzonego w dół)	34
Ześlizgnięcie się, upadek, załamanie się czynnika materialnego – na tym samym poziomie	35
Inne, niewymienione lub nieokreślone odchylenie w tej grupie	39
Utrata kontroli nad: maszyną, środkami transportu, transportowanym ładunkiem, narzędziem, obiektem, zwierzęciem	
Utrata kontroli nad maszyną (łącznie z niezamierzonym uruchomieniem) lub materiałem obrabianym	41
Utrata kontroli nad środkami transportu lub obsługiwanym sprzętem ruchomym (zmechanizowanym lub nie)	42
Utrata kontroli nad narzędziem (zmechanizowanym lub nie) lub materiałem obrabianym tym narzędziem	43
Utrata kontroli nad obiektem	44
Utrata kontroli nad zwierzęciem	45
Inne, niewymienione lub nieokreślone odchylenie w tej grupie	49
Poślizgnięcie, potknięcie się, upadek osoby	
Upadek osoby z wysokości – na niższy poziom	51
Poślizgnięcie, potknięcie się, upadek osoby – na tym samym poziomie	52
Inne, niewymienione lub nieokreślone odchylenie w tej grupie	59
Ruchy ciała bez wysiłku fizycznego (prowadzące na ogół do urazów zewnętrznych)	
Wejście na ostry przedmiot	61
Kłęknięcie, siadanie na, opieranie się	62
Pochwycenie lub odrzucenie osoby	63
Nieskoordynowane, niewłaściwe ruchy	64
Inne, niewymienione lub nieokreślone odchylenie w tej grupie	69
Ruch ciała związany z wysiłkiem fizycznym (prowadzący na ogół do urazu wewnętrznego)	
Podnoszenie	71
Pchanie, ciągnięcie	72
Schyłanie się	73
Obracanie się, skręcanie	74
Złe stąpanie	75
Inne, niewymienione lub nieokreślone odchylenie w tej grupie	79
Wstrząs, strach, przemoc, atak, zagrożenie, obecność	
Wstrząs, strach	81
Przemoc, atak, zagrożenie – ze strony pracowników zakładu pracy (w tym uszkodzonego)	82
Przemoc, atak, zagrożenie – ze strony osób spoza zakładu pracy	83
Agresja, potrącenie – przez zwierzę	84
Obecność uszkodzonego lub osoby trzeciej w strefie zagrożenia	85
Inne, niewymienione lub nieokreślone odchylenie w tej grupie	89
Inne odchylenie	99

Wydarzenie powodujące uraz (pytanie 25) opisuje, w jaki sposób poszkodowany doznał urazu (fizycznego lub psychicznego) spowodowanego przez czynnik materialny.

Wydarzenie powodujące uraz – klasyfikacja i oznaczenia kodowe

Wydarzenie powodujące uraz	Kod
Brak informacji	00
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi	
Pośredni kontakt z łukiem spawalniczym, iskrą, błyskawicą	11
Kontakt z elektrycznością przez dotyk bezpośredni	12
Kontakt z płomieniem lub gorącym /płonącym obiektem/środowiskiem	13
Kontakt z zimnym/zamrożonym obiektem/środowiskiem	14
Kontakt z niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi przez wdychanie	15
Kontakt z niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi przez skórę/oczy	16
Kontakt z niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi przez układ pokarmowy	17
Inny, niewymieniony lub nieokreślony kontakt w tej grupie	19
Tonięcie, zakopanie, zamknięcie	
Tonięcie w cieczy	21
Zakopanie, zasypanie ciałem stałym	22
Zamknięcie w czymś, otoczenie przez gaz, pył itp.	23
Inny, niewymieniony lub nieokreślony kontakt w tej grupie	29
Zderzenie z/uderzenie w nieruchomy obiekt	
Pionowe	31
Poziome	32
Inny, niewymieniony lub nieokreślony kontakt w tej grupie	39
Uderzenie przez obiekt w ruchu	
Uderzenie przez wyrzucony obiekt	41
Uderzenie przez spadający obiekt	42
Uderzenie przez kołyszący się obiekt	43
Uderzenie przez obracający się, poruszający się, transportowany obiekt, włączając pojazdy	44
Kolizja z poruszającym się obiektem, włączając pojazdy (poszkodowany poruszał się), kolizja z osobą	45
Inny, niewymieniony lub nieokreślony kontakt w tej grupie	49
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym	
Kontakt z przedmiotem ostrym (nóż, ostrze itp.)	51
Kontakt z przedmiotem ze szpicą (gwóźdź, ostre narzędzie itp.)	52
Kontakt z przedmiotem szorstkim, chropowatym	53
Inny, niewymieniony lub nieokreślony kontakt w tej grupie	59
Uwięzienie, zmiżdżenie	
Uwięzienie, zmiżdżenie – w	61
Uwięzienie, zmiżdżenie – pod	62
Uwięzienie, zmiżdżenie – między	63
Kontakt powodujący oderwanie lub odcięcie części ciała	64
Inny, niewymieniony lub nieokreślony kontakt w tej grupie	69
Obciążenie fizyczne lub psychiczne	
Obciążenie układu mięśniowo-szkieletowego	71
Oddziaływanie promieniowania, hałasu, światła, ciśnienia	72
Obciążenie psychiczne (np. nagły stres, szok)	73
Inny, niewymieniony lub nieokreślony rodzaj obciążenia	79

Wydarzenie powodujące uraz (cd.)	Kod
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia	
Ugryzienie	81
Użądlenie	82
Uderzenie lub duszenie	83
Inny, niewymieniony lub nieokreślony przejaw agresji	89
Inne wydarzenie	99

Czynnik materialny związany z czynnością wykonywaną przez poszkodowanego w chwili wypadku (pytanie 22) to maszyna, narzędzie lub inny obiekt, używany przez poszkodowanego w chwili, gdy uległ on wypadkowi.

Czynnik materialny związany z odchyleniem (pytanie 24) to maszyna, narzędzie, inny obiekt lub czynnik środowiska, który ma bezpośredni związek z wydarzeniem będącym odchyleniem od stanu normalnego. Jeśli z odchyleniem jest związanych kilka czynników materialnych, to wówczas musi być wskazany ostatni z tych czynników materialnych.

Czynnik materialny będący źródłem urazu (pytanie 26) to maszyna, narzędzie, inny obiekt lub czynnik środowiska, z którym kontakt stał się przyczyną urazu (fizycznego lub psychicznego).

Czynnik materialny – klasyfikacja i oznaczenia kodowe

Czynnik materialny	Kod
Czynnik materialny nie występuje lub brak informacji	
Czynnik materialny nie występuje	00.01
Brak informacji	00.02
Budynki, konstrukcje i ich elementy, powierzchnie – na poziomie gruntu (wewnątrz lub na zewnątrz, stałe lub ruchome, tymczasowe)	
Budynki, konstrukcje i ich elementy – drzwi, ściany, okna, przepierzenia itp.	01.01
Powierzchnie poziome na poziomie gruntu – stałe (np. podłogi, podłoże wewnątrz i na zewnątrz, teren gospodarstwa rolnego, obszary sportowe itp.)	01.02
Powierzchnie poziome na poziomie gruntu – ruchome lub tymczasowe (np. kładka, ruchomy chodnik itp.)	01.03
Inny, niewymieniony lub nieokreślony czynnik w tej grupie	01.99
Budynki, konstrukcje i ich elementy, powierzchnie – nad poziomem gruntu (wewnątrz lub na zewnątrz, stacjonarne lub ruchome, tymczasowe)	
Budynki i ich elementy na wysokości – stałe (np. dachy, tarasy, drzwi i okna, schody, platformy itp.)	02.01
Konstrukcje, powierzchnie nad poziomem gruntu – stacjonarne (np. przejścia, pomosty, stałe drabiny, pylony, rusztowania itp.)	02.02
Konstrukcje, powierzchnie nad poziomem gruntu – ruchome (np. rusztowania przestawne, drabiny przenośne, ruchome pomosty, podnoszone platformy itp.)	02.03
Konstrukcje, powierzchnie nad poziomem gruntu – tymczasowe (rusztowania, kosze robocze itp.)	02.04
Obiekty, konstrukcje nad wodą (np. platformy wiertnicze, rusztowania na barkach itp.)	02.05
Inny, niewymieniony lub nieokreślony czynnik w tej grupie	02.99
Budynki, konstrukcje i ich elementy, powierzchnie – poniżej poziomu gruntu (wewnątrz lub na zewnątrz, stacjonarne lub ruchome, tymczasowe)	
Wykopy, wyrobiska, studnie itp.	03.01
Obiekty podziemne, tunele itp.	03.02
Obiekty, konstrukcje pod wodą	03.03
Inny, niewymieniony lub nieokreślony czynnik w tej grupie	03.99

Czynnik materialny (cd.)	Kod
Systemy dostaw, dystrybucji i odprowadzania gazów, cieczy i ciał stałych, sieci rur, instalacje	
Systemy dostaw i dystrybucji, sieci rur, instalacje – stacjonarne	04.01
Systemy dostaw i dystrybucji, sieci rur, instalacje – ruchome	04.02
Instalacje odprowadzające, kanalizacja, odpływy itp.	04.03
Inny, niewymieniony lub nieokreślony czynnik w tej grupie	04.99
Urządzenia do wytwarzania, przetwarzania, magazynowania, przesyłania i rozdzielania energii	
Urządzenia do wytwarzania i przetwarzania energii – silniki, generatory (cieplne, elektryczne itp.)	05.01
Układy przenoszenia i przechowywania energii (mechaniczne, pneumatyczne, hydrauliczne, elektryczne, włączając baterie i akumulatory itp.)	05.02
Inny, niewymieniony lub nieokreślony czynnik w tej grupie	05.99
Narzędzia ręczne bez napędu	
Narzędzia ręczne bez napędu – do piłowania	06.01
Narzędzia ręczne bez napędu – do cięcia, przecinania (włączając nożyczki, sekatory)	06.02
Narzędzia ręczne bez napędu – do rzeźbienia, dłutowania, grawerowania, nacinania, strzyżenia, koszenia itp.	06.03
Narzędzia ręczne bez napędu – do skrobania, szlifowania, polerowania itp.	06.04
Narzędzia ręczne bez napędu – do wiercenia, skręcania, przykręcania itp.	06.05
Narzędzia ręczne bez napędu – do łączenia części (przybijania, nitowania, łączenia za pomocą zszywek itp.)	06.06
Narzędzia ręczne bez napędu – do szycia, haftowania itp.	06.07
Narzędzia ręczne bez napędu – do spajania (spawania, lutowania, zgrzewania, klejenia itp.)	06.08
Narzędzia ręczne bez napędu – do wydobywania materiałów i prac ziemnych (włączając narzędzia rolnicze)	06.09
Narzędzia ręczne bez napędu – do mycia i sprzątania, woskowania, smarowania	06.10
Narzędzia ręczne bez napędu – do malowania	06.11
Narzędzia ręczne bez napędu – do chwytania, przytrzymywania w miejscu	06.12
Narzędzia ręczne bez napędu – do prac kuchennych (wyłączając noże)	06.13
Narzędzia ręczne bez napędu – chirurgiczne i inne medyczne – ostre, tnące	06.14
Narzędzia ręczne bez napędu – chirurgiczne i inne medyczne – nietnące, inne do prac medycznych	06.15
Inny, niewymieniony lub nieokreślony czynnik w tej grupie	06.99
Narzędzia zmechanizowane trzymane w ręku lub prowadzone ręcznie	
Zmechanizowane narzędzia ręczne – do piłowania	07.01
Zmechanizowane narzędzia ręczne – do cięcia, odcinania (włączając nożyce, sekatory itp.)	07.02
Zmechanizowane narzędzia ręczne – do rzeźbienia, dłutowania, grawerowania, nacinania, strzyżenia, koszenia itp.	07.03
Zmechanizowane narzędzia ręczne – do skrobania, szlifowania, polerowania itp. (włączając przecinarki tarczowe)	07.04
Zmechanizowane narzędzia ręczne – do wiercenia, wkręcania, przykręcania itp.	07.05
Zmechanizowane narzędzia ręczne – do łączenia części (przybijania, nitowania, łączenia za pomocą zszywek itp.)	07.06
Zmechanizowane narzędzia ręczne – do szycia, haftowania itp.	07.07
Zmechanizowane narzędzia ręczne – do spajania (spawania, lutowania, zgrzewania, klejenia itp.)	07.08
Zmechanizowane narzędzia ręczne – do wydobywania materiałów i prac ziemnych (włączając narzędzia rolnicze, młoty pneumatyczne)	07.09
Zmechanizowane narzędzia ręczne – do mycia i sprzątania, woskowania, smarowania itp. (włączając wysokociśnieniowe narzędzia do czyszczenia, odkurzacze)	07.10
Zmechanizowane narzędzia ręczne – do malowania	07.11
Zmechanizowane narzędzia ręczne – do chwytania, przytrzymywania w miejscu	07.12

Czynnik materialny (cd.)	Kod
Zmechanizowane narzędzia ręczne – do prac kuchennych (wyłączając noże)	07.13
Zmechanizowane narzędzia ręczne – wytwarzające ciepło (suszarki, palniki, żelazka itp.)	07.14
Zmechanizowane narzędzia ręczne – chirurgiczne i inne medyczne – ostre, tnące	07.15
Zmechanizowane narzędzia ręczne – chirurgiczne i inne medyczne – bez tnących	07.16
Narzędzia pneumatyczne (bez określonego przeznaczenia)	07.17
Inny, niewymieniony lub nieokreślony czynnik w tej grupie	07.99
Maszyny i wyposażenie – przenośne lub ruchome	
Przenośne lub ruchome maszyny górnicze, do robót ziemnych, urządzenia wiertnicze itp.	09.01
Przenośne lub ruchome maszyny rolnicze	09.02
Przenośne lub ruchome maszyny do robót budowlanych (wyłączając maszyny do robót ziemnych)	09.03
Ruchome maszyny do sprzątnięcia	09.04
Inny, niewymieniony lub nieokreślony czynnik w tej grupie	09.99
Maszyny, urządzenia i wyposażenie stacjonarne	
Stacjonarne maszyny i urządzenia górnicze lub do robót ziemnych	10.01
Maszyny i urządzenia do wstępnej obróbki materiałów – do mielenia, proszkowania, filtrowania, oddzielania, mieszania, miksowania itp.	10.02
Maszyny i urządzenia do przetwarzania materiałów w procesach chemicznych (np. procesy fermentowania, reakcje itp.)	10.03
Maszyny i urządzenia do przetwarzania materiałów w podwyższonych temperaturach (np. piece, suszarki, piekarniki itp.)	10.04
Maszyny i urządzenia do przetwarzania materiałów w niskich temperaturach (np. chłodziarki, zamrażarki itp.)	10.05
Maszyny i urządzenia do przetwarzania materiałów – inne procesy	10.06
Maszyny i urządzenia do formowania – przez ściskanie, zagęszczanie	10.07
Maszyny i urządzenia do formowania – przez walcowanie, kalandrowanie itp. (włączając maszyny papiernicze)	10.08
Maszyny i urządzenia do formowania – przez wtryskiwanie, dmuchanie, przędzenie, urabianie, topienie, odlewanie, tłoczenie itp.	10.09
Obrabiarki skrawające	10.10
Pilarki	10.11
Maszyny i urządzenia do cięcia i przecinania (włączając nożyce, krajalnice, gilotyny)	10.12
Maszyny i urządzenia do czyszczenia, mycia, suszenia, malowania, drukowania	10.13
Maszyny i urządzenia do nanoszenia powłok – do galwanizowania, elektrolitycznej obróbki powierzchni, natryskiwania cieplnego itp.	10.14
Maszyny i urządzenia do łączenia (spajania, klejenia, przybijania, przykręcania, nitowania, przędzenia, owijania drutem, łączenia za pomocą zszywek itp.)	10.15
Maszyny i urządzenia pakujące, owijające (plombujące, etykietujące, zamykające itp.)	10.16
Inne maszyny i urządzenia do specyficznych zastosowań (np. kontroli, pomiarów, ważenia, badań, monitorowania)	10.17
Specjalistyczne maszyny i urządzenia do upraw	10.18
Inny, niewymieniony lub nieokreślony czynnik w tej grupie	10.99
Maszyny, urządzenia i wyposażenie do podnoszenia, przenoszenia i magazynowania	
Przenośniki taśmowe, ślimakowe, kubełkowe itp.	11.01
Dźwigi, windy, podnośniki, urządzenia podnoszące	11.02
Stacjonarne dźwignice, ruchome dźwignice, żurawie na pojazdach, suwnice pomostowe, urządzenia z zawieszonym ładunkiem	11.03
Ruchome urządzenia przewożące, wózki transportowe (z napędem lub bez)	11.04
Środki pomocnicze do transportu, elementy chwytające (haki, liny itp.), sprzęt zabezpieczający, kontrolujący i różnorodne urządzenia do przenoszenia (włączając nosidełka dla dzieci)	11.05

Czynnik materialny (cd.)	Kod
Systemy magazynowania, pakowania, pojemniki (silosy, zbiorniki) – stacjonarne	11.06
Systemy magazynowania, pakowania, pojemniki – ruchome	11.07
Akcesoria magazynowe, regały, palety, stojaki do palet	11.08
Różnorodne opakowania, małej i średniej wielkości, niestacjonarne (kontenery, różnorodne pojemniki, butelki, skrzynki itp.)	11.09
Inny, niewymieniony lub nieokreślony czynnik w tej grupie	11.99
Pojazdy drogowe	
Ciężkie pojazdy transportowe	12.01
Lekkie pojazdy transportowe	12.02
Pojazdy dwu- lub trójkołowe, napędzane lub nie	12.03
Inny, niewymieniony lub nieokreślony pojazd w tej grupie	12.99
Inne pojazdy transportowe	
Pojazdy szynowe (włączając jednoszynowe) do przewozu ładunków	13.01
Pojazdy szynowe (włączając jednoszynowe) do przewozu osób	13.02
Pojazdy pływające do przewozu ładunków	13.03
Pojazdy pływające do przewozu osób	13.04
Pojazdy pływające służące do połowu	13.05
Pojazdy powietrzne do przewozu towarów	13.06
Pojazdy powietrzne do przewozu osób	13.07
Inny, niewymieniony lub nieokreślony pojazd w tej grupie	13.99
Materiały, przedmioty, wyroby, części maszyn	
Materiały budowlane	14.01
Elementy lub zespoły maszyn lub pojazdów, niezmechanizowane	14.02
Elementy lub zespoły, zmechanizowane (włączając części i składniki tych czynników materialnych)	14.03
Elementy montażowe (nity, kołki, śruby, gwoździe itp.)	14.04
Cząstki, pył, odłamki, wióry itp.	14.05
Produkty gospodarstwa rolnego	14.06
Produkty stosowane w uprawie i hodowli (włączając nawóz, paszę dla zwierząt)	14.07
Przechowywane wyroby – włączając przedmioty i opakowania na obszarach magazynowania	14.08
Przechowywane wyroby – w rolkach, zwojach	14.09
ładunki – przemieszczane przez zmechanizowane urządzenia transportujące, przenośniki	14.10
ładunki – zawieszane na urządzeniach podnoszących, dźwignicach	14.11
ładunki – przemieszczane ręcznie	14.12
Inny, niewymieniony lub nieokreślony czynnik w tej grupie	14.99
Substancje chemiczne, promieniotwórcze, wybuchowe, biologiczne	
Substancje żrące, powodujące korozję (stałe, ciekłe lub gazowe)	15.01
Substancje szkodliwe, toksyczne (stałe, ciekłe lub gazowe)	15.02
Substancje łatwopalne (stałe, ciekłe lub gazowe)	15.03
Substancje eksplodujące, łatwo wchodzące w reakcje (stałe, ciekłe lub gazowe)	15.04
Gazy, pary biologicznie obojętne, duszące	15.05
Substancje promieniotwórcze	15.06
Materiał biologiczny	15.07
Substancje obojętne, stałe lub ciekłe	15.08
Inny, niewymieniony lub nieokreślony czynnik w tej grupie	15.99
Urządzenia i wyposażenie związane z bezpieczeństwem	
Urządzenia ochronne i zabezpieczające do maszyn	16.01
Środki ochrony indywidualnej	16.02
Urządzenia i sprzęt stosowany w przypadku awarii	16.03
Inny, niewymieniony lub nieokreślony czynnik w tej grupie	16.99

Czynnik materialny (dok.)	Kod
Wyposażenie biura, osobiste, sportowe, broń	
Meble	17.01
Sprzęt komputerowy, biurowy – do komunikowania się	17.02
Sprzęt – do nauki, pisania, rysowania itp.	17.03
Sprzęt sportowy (w tym także do gier)	17.04
Broń	17.05
Rzeczy osobiste, ubranie	17.06
Instrumenty muzyczne	17.07
Urządzenia i przedmioty gospodarstwa domowego, ale używane zawodowo	17.08
Inny, niewymieniony lub nieokreślony czynnik w tej grupie	17.99
Ludzie i inne organizmy żywe	
Rośliny	18.01
Zwierzęta – domowe, hodowlane	18.02
Zwierzęta – inne	18.03
Mikroorganizmy	18.04
Wirusy	18.05
Ludzie	18.06
Inny, niewymieniony lub nieokreślony czynnik w tej grupie	18.99
Odpady	
Odpady – z surowców, produktów, materiałów, obiektów	19.01
Odpady – z chemikaliów	19.02
Odpady – z substancji biologicznych, roślin, zwierząt	19.03
Inny, niewymieniony lub nieokreślony czynnik w tej grupie	19.99
Zjawiska fizyczne i elementy środowiska naturalnego	
Zjawiska fizyczne – hałas, promieniowanie, ciśnienie	20.01
Elementy środowiska naturalnego i zjawiska atmosferyczne (włączając zbiornik wodny, ziemię, deszcz, grad, śnieg, lód itp.)	20.02
Czynniki powstałe na skutek działania sił natury (np. lawa, fala powodziowa, ogień)	20.03
Inny, niewymieniony lub nieokreślony czynnik w tej grupie	20.99
Inny czynnik materialny	99.00

Przyczyny wypadku (pytanie 27) są to wszelkie braki i nieprawidłowości, które bezpośrednio lub pośrednio przyczyniły się do powstania wypadku, związane z czynnikami materialnymi (technicznymi), z ogólną organizacją pracy w zakładzie lub organizacją stanowiska pracy oraz związane z pracownikiem.

Przyczyny wypadku – klasyfikacja i oznaczenia kodowe

Przyczyny wypadku	Kod
Niewłaściwy stan czynnika materialnego	
Wady konstrukcyjne lub niewłaściwe rozwiązania techniczne i ergonomiczne czynnika materialnego	
Wady konstrukcyjne czynnika materialnego będące źródłem zagrożenia	001
Niewłaściwa struktura przestrzenna czynnika materialnego	002
Nieodpowiednia wytrzymałość czynnika materialnego	003
Niewłaściwa stateczność czynnika materialnego	004
Brak lub niewłaściwe urządzenia zabezpieczające	005
Brak lub niewłaściwe środki ochrony zbiorowej	006
Niewłaściwe elementy sterownicze	007
Brak lub niewłaściwa sygnalizacja zagrożeń	008
Niedostosowanie czynnika materialnego do transportu, konserwacji lub napraw	009
Inne, niewymienione lub nieokreślone nieprawidłowości projektowo-konstrukcyjne	019

Przyczyny wypadku (cd.)	Kod
Niewłaściwe wykonanie czynnika materialnego	
Zastosowanie materiałów zastępczych	021
Niedotrzymanie wymaganych parametrów technicznych	022
Inne, niewymienione lub nieokreślone nieprawidłowości wykonania	039
Wady materiałowe czynnika materialnego	
Ukryte wady materiałowe czynnika materialnego	041
Inne, niewymienione lub nieokreślone wady materiałowe	059
Niewłaściwa eksploatacja czynnika materialnego	
Nadmierna eksploatacja czynnika materialnego	061
Niedostateczna konserwacja czynnika materialnego	062
Niewłaściwe naprawy i remonty czynnika materialnego	063
Inne, niewymienione lub nieokreślone nieprawidłowości związane z eksploatacją	079
Niewłaściwa ogólna organizacja pracy	
Nieprawidłowy podział pracy lub rozplanowanie zadań	101
Niewłaściwe polecenia przełożonych	102
Brak nadzoru	103
Niewłaściwa koordynacja prac zbiorowych	104
Wykonywanie, z polecenia osób sprawujących nadzór, prac niewchodzących w zakres obowiązków pracownika	105
Brak instrukcji posługiwania się czynnikiem materialnym	106
Dopuszczenie do pracy czynnika materialnego bez wymaganych kontroli, przeglądów	107
Tolerowanie, przez osoby sprawujące nadzór, odstępstw od przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy	108
Niedostateczne przygotowanie zawodowe pracownika	109
Brak lub niewłaściwe przeszkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	110
Tolerowanie, przez osoby sprawujące nadzór, stosowania niewłaściwej technologii	111
Dopuszczenie do pracy pracownika z przeciwwskazaniami lekarskimi lub bez badań lekarskich	112
Wykonywanie pracy w zbyt małej obsadzie osobowej	113
Wykonywanie prac pomimo niewłaściwego zaopatrzenia w narzędzia, surowce	114
Inne, niewymienione lub nieokreślone nieprawidłowości związane z ogólną organizacją pracy	119
Niewłaściwa organizacja stanowiska pracy	
Niewłaściwe usytuowanie urządzeń na stanowisku pracy	121
Nieodpowiednie przejścia i dojścia	122
Nieodpowiednie rozmieszczenie i składowanie przedmiotów pracy (surowców, półproduktów, produktów itp.)	123
Nieusunięcie zbędnych przedmiotów, substancji lub energii (np. odpadów, opakowań, resztek substancji, niewyłączenie zasilania itp.)	124
Brak środków ochrony indywidualnej	125
Niewłaściwy dobór środków ochrony indywidualnej	126
Inne, niewymienione lub nieokreślone nieprawidłowości organizacji stanowiska pracy	139
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym przez pracownika	
Używanie nieodpowiedniego do danej pracy czynnika materialnego	141
Wykonywanie pracy ręcznie zamiast przy użyciu czynnika materialnego	142
Użycie czynnika materialnego podczas przebywania osób w strefę zagrożenia	143
Niewłaściwe zabezpieczenie czynnika materialnego (np. niezaciągnięcie hamulca na postoju)	144
Udostępnienie przez pracownika czynnika materialnego osobie nieupoważnionej	145
Użycie czynnika materialnego niezgodnie z jego przeznaczeniem	146

Przyczyny wypadku (dok.)	Kod
Niewłaściwe uchwycenie, trzymanie czynnika materialnego	147
Wadliwe zainstalowanie, zamocowanie, zawieszenie czynnika materialnego przez pracownika	148
Inne, niewymienione lub nieokreślone nieprawidłowości w posługiwaniu się czynnikiem materialnym	159
Nieużywanie sprzętu ochronnego przez pracownika	
Nieużywanie przez pracownika środków ochrony indywidualnej	161
Nieużywanie przez pracownika urządzeń zabezpieczających	162
Nieużywanie przez pracownika środków ochrony zbiorowej	164
Inne	179
Niewłaściwe samowolne zachowanie się pracownika	
Wykonywanie pracy niewchodzącej w zakres obowiązków pracownika	181
Przechodzenie, przejeżdżanie lub przebywanie w miejscach niedozwolonych	182
Wejście, wjechanie na obszar zagrożony bez upewnienia się, czy nie ma niebezpieczeństwa	183
Wykonywanie czynności bez usunięcia zagrożenia (np. niewyłączenie maszyny, niewyłączenie napięcia)	184
Zbyt szybka jazda	185
Niewłaściwe operowanie kończynami w strefie zagrożenia	186
Żarty, bójki	187
Inne niewłaściwe zachowanie się pracownika	199
Stan psychofizyczny pracownika, niezapewniający bezpiecznego wykonywania pracy spowodowany	
Nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną	201
Przewlekłą lub ostrą chorobą psychiczną	202
Zmęczeniem	203
Zdenerwowaniem	204
Spożyciem alkoholu, środków odurzających lub substancji psychotropowych	205
Innymi przyczynami	219
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika spowodowane	
Nieznajomością zagrożenia	221
Nieznajomością przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy	222
Lekceważeniem zagrożenia (brawura, ryzykanctwo)	223
Lekceważeniem poleceń przełożonych	224
Niedostateczną koncentracją uwagi na wykonywanej czynności	225
Zaskoczeniem niespodziewanym zdarzeniem	226
Niewłaściwym tempem pracy	227
Brakiem doświadczenia	228
Innymi przyczynami	239
Inna przyczyna	999

Uwagi:

Statystyczną kartę wypadku przy pracy Z-KW wypełnia się na podstawie zatwierdzonego protokołu powypadkowego, sporządzonego według wzoru określonego w rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 16 września 2004 r. w sprawie wzoru protokołu ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy (Dz.U. Nr 227, poz. 2298), w którym stwierdzono, że wypadek jest wypadkiem przy pracy lub wypadkiem traktowanym na równi z wypadkiem przy pracy lub na podstawie karty wypadku, sporządzonej według wzoru określonego w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie trybu uznawania zdarzenia powstałego w okresie ubezpieczenia wypadkowego za wypadek przy pracy, kwalifikacji prawnej zdarzenia, wzoru karty wypadku i terminu jej sporządzenia (Dz.U. Nr 236, poz. 1992).

Kopię statystycznej karty wypadku przy pracy pracodawca przechowuje przez 10 lat w dokumentacji dotyczącej wypadków przy pracy, zgodnie z art. 234 § 3¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz.U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.).